

ČTVRTLETNÍ ZPRAVODAJ MĚSTYSE NOVÝ HRÁDEK

4 / 2014

PROSINEC

zdarma

Projev starosty na ustavujícím zasedání ZM Nový Hrádek 11.11.2014

Vážení spoluobčané, milí hosté,

na dnešním ustavujícím zasedání zastupitelstva městyse se mi dostalo cti, být zvolen starostou Nového Hrádku. Důvěra, kterou jsem dostal nejen od zastupitelů, ale zejména od občanů, je pro mne velice zavazující. Ještě více mě však těší, že do zastupitelstva se dostalo 8 členů z minulé samosprávy, kteří opět kandidovali. Tato skutečnost dokládá, že výsledky naší společné práce byly vnímány pozitivně. Mnoho vytyčených cílů se podařilo uskutečnit, některé jsou rozpracovány a některé teprve čekají na svoji realizaci. Je dobré, že nové zastupitelstvo nezačíná od nuly, ale má na co navázat. Bývalým zastupitelům jménem městyse děkuji za vykonanou práci. Zejména děkuji panu Vladimíru Říhovi, který pro náš městys v různých funkcích nepřetržitě pracoval od roku 1976, což je neuvěřitelných 38 let.

U nás na Novém Hrádku máme štěstí v tom, že samospráva městyse funguje jako sehraný tým, každý ví, co má dělat. Neexistuje tu stranická rivalita, jednání probíhají v přátelské atmosféře. Říká se, že: „Kdo chce, hledá způsoby, kdo nechce, hledá důvody.“ Naše samospráva se snaží a i nadále se bude snažit společně se všemi občany hledat způsoby a cestu k tomu, aby se nám na Novém Hrádku dobře žilo. Chceme pokračovat v trendu otevřenosti a přístupnosti. Každý má právo vyjádřit se, to platí i v případě kritiky. Odlišný názor druhého není důvodem, aby se na něho hledělo „skrz prsty“.

Před čtyřmi lety jsem ve svém projevu zmínil oblasti, na které bychom se měli společně zaměřit. I přes mnohé dosažené úspěchy tyto priority platí i pro nadcházející období, a proto je zopakují:

- Vyřešení špatného stavu komunikací a chodníků včetně jejich údržby
- Podpora rekonstrukce a výstavby rodinných domů a bytového fondu
- Rozvoj vzdělanosti obyvatelstva
- Podpora aktivit pro rodiny s dětmi
- Zajištění odpovídajících služeb pro seniory
- Zkvalitnění a případné rozšíření nabízených služeb
- Zachování a podpora kulturních tradic
- Podpora rozšiřování a obnovy sportovních zařízení
- Rozvoj kulturních a sportovních aktivit zejména pro mládež
- Oživení turistického ruchu
- Řešení vodního odpadového hospodářství městyse
- Péče o kvalitní životní prostředí
- Zvýšení zájmu občanů o věci veřejné

Jak vidíte, stále je co zlepšovat a budeme vděčni za každý podnět, který přispěje k dobré věci. Jsem přesvědčen, že i nadále bude pokračovat dobrá spolupráce s místními spolky a sdruženími včetně MŠ a ZŠ. Velkou výhodou je, že všechny mají v zastupitelstvu svého zástupce, a tím je zajištěna zpětná vazba mezi jednotlivými subjekty.

Závěrem bych chtěl nově zvoleným zastupitelům popřát mnoho sil a elánu do společné práce pro náš městys. Občanům bych chtěl připomenout, že veškerá jednání zastupitelstva jsou veřejná a rádi Vás na nich přivítáme.

Děkuji za pozornost.

Bc. Zdeněk Drašnar

Výsledky voleb do zastupitelstev obcí dne 10.-11. 10.2014

Počet oprávněných voličů	600	
Počet vydaných obálek	391	
Počet odevzdaných obálek	391	65%
Počet platných hlasů	3889	

Jméno	Za stranu	Počet hlasů	Pořadí dle hlasů	Pořadí po přepočtu ve straně
Drašnar Zdeněk Bc.	SNK Nový Hrádek I.	292	1	1
Holý Jeronym Ing.	SNK Nový Hrádek I.	247	2	2
Suchánek Václav	SNK Nový Hrádek I.	245	3	3
Havrdová Marcela Mgr.	SNK Nový Hrádek I.	207	4	4
Mareš Vratislav Ing.	SNK Nový Hrádek I.	138	10	5
Bek David	SNK Nový Hrádek II.	197	5	1
Lokvencová Alena Mgr.	SNK Nový Hrádek II.	171	6	2
Světlík Radek Ing.	SNK Nový Hrádek II.	167	7	3
Sobotka Pavel Ing.	KDU-ČSL, NK	162	8	1
Vondřejc Miloš Ing.	KDU-ČSL, NK	136	11	2
Hlaváček Jiří Ing.	KDU-ČSL, NK	127	13	3
Hudková Jana Dis	SNK Nový Hrádek I.	144	9	9
Holý Radim Ing.	SNK Nový Hrádek I.	135	12	6
Klein Petr	SNK Nový Hrádek II.	125	14	4
Dudášková Lenka Mgr.	KDU-ČSL, NK	124	15	4
Langr Miloš	KDU-ČSL	110	16	5
Ducháčková Jana	SNK Nový Hrádek I.	96	17-18	7
Rázl Jaroslav	SNK Nový Hrádek II.	96	17-18	5
Suchánková Martina	SNK Nový Hrádek II.	95	19	8
Machová Jana	SNK Nový Hrádek I.	94	20	8
Drašnar Stanislav	KDU-ČSL, NK	87	21	6
Škoda Jiří	KDU-ČSL, NK	85	22	9
Dušánek Miroslav	SNK Nový Hrádek I.	76	23	10
Kratochvíl Jan	SNK Nový Hrádek II.	65	24	7
Kahounová Miroslava	SNK Nový Hrádek I.	64	25	11
Stříbrný Martin	KDU-ČSL, NK	63	26	8
Marešová Martina	SNK Nový Hrádek II.	58	27-28	6
Novotný Jiří	KDU-ČSL, NK	58	27-28	7
Grimová Marie	KDU-ČSL	54	29	10
Voltrová Věra	SNK Nový Hrádek II.	53	30	11
Čermáková Monika	KDU-ČSL, NK	51	31	11
Možný Dalibor	SNK Nový Hrádek II.	43	32	9
Lanta Radomír	SNK Nový Hrádek II.	24	33	10

- Začátkem měsíce září rostlo nebyvale **velké množství hub**. Lidé je vůbec nemuseli hledat, stačilo jen sbírat. Houbařská sezóna se díky teplému počasí protáhla až do listopadu.
- 16. září se starosta s chotí na pozvání prezidenta republiky zúčastnil **setkání starostů ve Španělském sále Pražského hradu**.
- 28. září uspořádali místní hasiči na svém cvičišti za slunného počasí v pořadí již druhou **drakiádu**. Sešlo se více než 30 krásných draků, škoda jen, že málo foukal vítr. Výborné bylo občerstvení, koláče a cukroví, které pro návštěvníky připravily obětavé hasičky.
- 5. října v rámci 18. ročníku Orlicko-kladského varhanního festivalu se na pozvání vedení městyse a farního úřadu uskutečnil v místním kostele **Varhanní koncert**. O mimořádný kulturní zážitek se zasloužili **Radek Hanuš** hrou na varhany a **Jana Kracík-Vávrová** hrou na zobcovou flétnu a fagot.

- 10. a 11. října proběhly **Volby do Zastupitelstva Městyse Nový Hrádek**. Účast voličů byla 63% (v roce 2010 75 %, v celé ČR byla 45%). Do 11 členného zastupitelstva kandidovalo na 3 kandidátkách 33 kandidátů. Nejúspěšnější byli kandidáti z kandidátky **SNK Nový Hrádek I**, uspělo 5 kandidátů, za **SNK Nový Hrádek II** 3

kandidáti a za **KDU-ČSL, NK** také 3 kandidáti. Největší počet hlasů 292 získal starosta městyse Bc. Zdeněk Drašnar. O dobré práci celého předchozího zastupitelstva svědčí to, že se do nového zastupitelstva dostalo všech 8 kandidátů, kteří opětovně kandidovali.

- 10. října **zemřel** ve věku 78 let populární herec **Pavel Landovský**.
- 17. října předvedl v místním kině Divadelní soubor **ČÁP** z Dobrušky **revui** z českých operetních melodií nazvanou **Naše paní operetka**. Při milých melodiích, humoru a tanečkách prožili diváci příjemné chvíle.
- 5. listopadu navštívila náš městys tříčlenná komise z **Nadace Via a Era**, která organizuje soutěž **Starosta roku**. Nový Hrádek obsadil v podkategorii této soutěže **Samospráva roku 1. místo**. Vedení obce s komisí navštívilo úřad městyse, základní školu, hasičské cvičiště, sokolovnu a kostel. Předvedlo návštěvníkům i digitální prezentaci městyse, novou cisternu a opravené varhany.
- 6. listopadu se konalo v kině **ustavující zasedání Zastupitelstva Městyse Nový Hrádek**. **Starostou** byl na období 2014 až 2018 opětovně zvolen **Bc. Zdeněk Drašnar** a neuvolněným **místostarostou Ing. Pavel Sobotka**.
- 7. listopadu se konala v kině výstava soutěžních návrhů architektonické soutěže **Rozhledna na Šibeníku (Nový Hrádek)** v rámci projektu o Cenu Petra Parléře 2014. Představeno bylo 21 projektů, 3 nejlepší a odměněné v soutěži představili autoři divákům osobně. Byla to neobvyklá a zajímavá podívaná.
- 17. listopadu uplynulo **25 let od historické změny v roce 1989** iniciované převážně studenty. Na Albertově v Praze, kde před lety začal protestní průvod, byla za účasti prezidenta republiky i zahraničních hostů odhalena **Pamětní deska**. Slavnost byla poznamenána výrazným protestem proti Miloši Zemanovi.
- 14. a 21. listopadu se sešly v sokolovně ochotné ženy **na výrobu růžových kytíček**, které se použijí k výzdobě sálu na **Sokolský bál**.
- 22. listopadu byl v městyse proveden **mobilní svoz nebezpečných odpadů**, který je pro občany zdarma. Zájem byl opět značný.
- 25. listopadu **zemřel** ve věku 70 let nadaný **hudebník a skladatel** velkého množství zejména filmových melodií **Petr Hapka**.
- 27. listopadu převzali zástupci městyse v sále Malostranské besedy v **Praze** diplom za **vítězství** v soutěži **Samospráva roku 2014** spolu s finančním oceněním ve výši 50 tisíc korun.
- 29. listopadu se uskutečnilo na náměstí **rozsvícení vánočního stromu** s pěveckým vystoupením dětí. Strom rozsvítili vzácní hosté, herci, **Jan Přeučil** a **Eva Hrušková**. Oba za moderování Milana Cháry vystoupili s velmi **vtipným pořadem** v místním kině.
- 29. listopadu hasiči uspořádali v sokolovně **Mikulášskou zábavu** s hudbou Hektor.

Až mi bude radost
z portálek mých
dne!
Ať Ti bude
Tau (Tebe)

John Lennon:

Až Ti bude v životě nejhůř, otoč se ke slunci a všechny stíny padnou za Tebe.

Přátelé, prožijte šťastné a radostné vánoční svátky a rok 2015 hlavně ve zdraví a spokojenosti.

Anna Marková

Poděkování

Chtěla bych touto cestou poděkovat paní Petře Příbylové za hezké ubytování a přístup k hostům v penzionu Na Kovárně, kde jsem byla v září 2014 ubytována.

Alena Novotná, Mošnov 20

Večer sokolských světél

8. říjen si my Sokolové připomínáme jako Památný den Sokola, kdy byla v protektorátním Československu v roce 1941 výnosem nacistů Česká obec sokolská rozpuštěna a činnost zakázána.

Letos jsme si tento den připomněli u pamětní desky v rekonstruované sokolovně v Novém Hrádku. Cvičitelé dětských složek se svými svěřenci si připomněli jména a osudy tří umučených činovníků naší jednoty Vojtěcha Koláče, Josefa Vondřejce a Josefa Světlíka. Pod deskou rozsvítili svíčky a zavěsili vzpomínkový věneček.

náčelnice Martinková Lidmila

Vítězná samospráva

Zase se nám něco povedlo a vyhráli jsme. Tři předchozí starostové, nemusím doufám uvádět jejich jména, nominovali toho současného starostu do soutěže ERA Starosta roku a následně do podkategorie této soutěže **Samospráva roku** i celé zastupitelstvo, které obec vedlo v roce 2014. Pro tuto nominaci se shromáždilo nejen velké množství podpisů občanů, ale také pochvalná vyjádření představitelů místních spolků, škol i farního úřadu.

Domnívám se, že si vedení našeho městyse v čele se starostou Bc. Zdeňkem Drašnarem udělený diplom i finanční ocenění 50 tisíce korunami do obecního rozpočtu v soutěži zastupitelstev malých obcí (do 2000 obyvatel) díky prokazatelným a viditelným úspěchům plně zaslouží. Vzpomeňme na rekonstrukci průjezdní silnice, na rozsáhlou rekonstrukci sokolovny, novou cisternu, udržování čistoty v městysi... Víte co komisi, která na základě doložených materiálů i z osobní návštěvy o vítězi rozhodovala, zaujalo nejvíce? Byla to především viditelně dobrá spolupráce vedení městyse se Sbohem dobrovolných hasičů, T.J. Sokol, Římskokatolickou farností a oběma školami. Vždyť zástupci všech těchto složek jsou přímo členy „vítězné samosprávy“. Kvalitu zastupitelstva potvrdila i skutečnost, že všech 8 opětovně kandidujících zastupitelů u občanů uspělo v podzimních volbách a další 4 roky povedou městys dál.

Gratuluji k dosaženému úspěchu a upřímně přeji, ať se „vítězná samospráva“ dobře daří i nadále!

Anna Marková, kronikářka

Vážení strážníci, rodiče a spoluobčané,

jak mnozí víte, od září 2014 se ve školní jídelně začal používat nový stravovací systém, který zjednodušil a zpřehlednil evidenci strážníků. Zároveň se rodiče i učitelé začali ptát, a mnozí i dost tlačit, na možnost vaření dvou jídel na výběr. Já osobně tomu nejsem příliš nakloněna.

Za prvé kvůli technicko-provoznímu uspořádání kuchyně. Bylo by potřeba dokoupit sporák a vozík na ohřívání pokrmů, které ovšem v kuchyni není kam dát. Spolu s nezbytnými úpravami by to bylo finančně náročné. Pokud budou peníze, chceme je raději investovat do jídelny, kde je potřeba nová podlahová krytina a stoly se židlemi. Ty stávající už dosluhují. Druhým důvodem jsou výživové normy dětských strážníků. Dovolte mi vysvětlit, o co se jedná. Ve všech médiích se stále mluví a píše o narůstající nadváze a špatné životosprávě dětí. Na školní jídelny jsou kladeny velké nároky ze strany krajské hygieny, která dává důraz na plnění spotřebního koše a tzv. doporučenou pestrost jídelního lístku. V ní doporučují měsíční konzumaci některých potravin, např.: vepřové maso max.4x, rybu min.2x, drůbež min.2x, sladké jídlo max.2x, knedlíky max.2x, bezmasé jídlo 4x, uzeninu omezit na minimum, zařazovat více luštěnin a kombinovat je s obilovinami. Při kontrole spotřebního koše se sleduje spotřeba masa, ryb, mléka, mléčných výrobků, tuků, cukru, ovoce, zeleniny, brambor a luštěnin. Počítačový program vypočítá podle věku a počtu dětí, kolik čeho měli za měsíc zkonsumovat. Spotřeba musí být minimálně 75%. Pro představu norma masa je asi 160 kg za měsíc, ve spotřebním koši musí být alespoň 120 kg. Tuky a cukry je žádoucí co nejvíce snižovat, naopak spotřebu ovoce a zeleniny zvyšovat. To vše v určitém finančním limitu. Spotřební koš je pro jídelny závazný a počítá se až na konci měsíce, kdy už není možnost cokoli změnit. Takže se vidí, jak vedoucí dobře nebo špatně sestavila jídelní lístky. Při zavedení dvou jídel na výběr bychom spotřební koš plnili dost obtížně a dětem umožníme úspěšně se vyhýbat méně oblíbeným pokrmům. Ruku na srdce, které dítě si objedná luštěniny nebo zeleninové jídlo. Ale když je dostanou na talíř, tak velká většina z nich část sní nebo alespoň ochutná. A my v kuchyni doufáme, že postupně začnou odmítané jídlo normálně jíst. Věřte, že se maximálně snažíme vyjit vstříc chutím dětí a zároveň plnit různá nařízení a doporučení. Není to vždy jednoduché. I při zavádění nových pokrmů do jídelničky musíme mít trpělivost. Jak uvádějí odborníci, některé děti musí potravinu nebo jídlo, které neznají, ochutnat až 10x, než je začnou jíst. Myslím si, že paní kuchařky v naší školní jídelně vaří dobře, jídlo chválí i děti, které k nám přešly z jiných škol a také strážníci, kteří si obědy kupují do jídelonosičů.

Doufám, že jsem Vám umožnila alespoň zčásti nahlédnout do problematiky školního stravování. Závěrem mi dovoluji popřát Vám všem klidné a pohodové Vánoce a do nového roku pevně zdraví.

Renata Rufferová, vedoucí ŠJ

První tři vítězné návrhy

na revitalizaci větrné elektrárny na Šibeníku a její transformace na rozhlednu, které vzešly z architektonické soutěže

První umístění

Studie, která skončila první v soutěži, nezakrývá původ větrné elektrárny a splňuje, co se požaduje. Porota hodnotila návrh jako „přesvědčivý archetypální typ rozhledny s jednoduchým schodištěm na nosném tubusu elektrárny“ a ocenila elegantní navýšení věže o retranslační konstrukci. Dle poroty: „Objekt zázemí s vysokým řádem oken má kavárenského ducha s výraznou architektonickou elegancí. Opláštění zázemí zinkovým plechem dává stavbě sice technicky čisté, ale zároveň nekontextuální vyznění ve vztahu k okolní krajině.“ Návrh respektuje i ekonomické zadání soutěže, náklady provozu by měly být udržitelné.

Druhé umístění

Studii, která skončila jako druhá, označila porota za velice zajímavou. Na vrcholu tubusu by měl být ohoz, na který by vedlo schodiště a okolo něj by byl obvodový průzorný plášť. Ve spodní části stavby by byla suť, která by v kombinaci s dřevěnými prvky použitými na zázemí evokovala horské prostředí. Podle poroty by toto řešení bylo stavebně i provozně ekonomické. Objekt zázemí by byl propojen se střešní terasou a s věží. Přesun hromady suti na věž však porota považovala za ne zcela přesvědčivý. Návrh je však inspirativní a podle odborníků by měl potenciál stát se příjemným výletním místem pro turisty i místní obyvatele.

Třetí umístění

Třetí návrh patřil k těm, který zcela vybočil z architektonických konvencí. V ocelovém tubusu elektrárny navrhl autor vytvořit soustavu kovových trubíc, která by uvnitř rezonovala pomocí proudění vzduchu, tvořily by se tóny. Toto řešení by bylo umístěno v betonové stavbě rozhledny, která by obepínala ocelový tubus. To by podle autora při konfrontaci návštěvníků s monumentálním rezonujícím tubusem vyvolávalo silný emotivní zážitek jako uvnitř hudebního nástroje. Otvory uvnitř pláště by pak umožnily vizuální kontakt s okolní scénérií. A celý dojem by završil výstup na věž.

Bc. Zdeněk Drašnar

ŽUPNÍ PŘEBOR V PŘESPOLNÍM BĚHU Nový Hrádek 27.9.2014 – hodnocení

Odbor všestrannosti ve spolupráci s lyžařským oddílem Tělocvičné jednoty místního Sokola uspořádal přebor župy Podkrkonošské – Jiráskovy v Novém Hrádku již po jedenácté.

Zázemí kina bylo potřebné, opět před zahájením závodu přšelo. Děkujeme vedení městyse, že kino pro tento účel uvolnilo.

Při sečení sjezdovek jsme dali posít i prostory a trasu pro přesponí běh. Ukázalo se, že není problém přesunout starty nižších kategorií do terénu.

Na závod se dostavilo 136 účastníků ze sokolských jednot Dvůr Králové, Jaroměř, Náchod, Úpice, Bohuslavice, Studnice a Nový Hrádek. Přihlásila se též skupinka atletů z oddílu hrádovského rodáka Jiřího Vondřejce, kteří závodí za Pardubice. Za Nový Hrádek startovalo 27 běžců a z nich 6 bylo na bedně. Závodilo se ve 12 kategoriích, nejpočetnější byly kategorie předškolních kluků a mužů. Tři vítězové v jednotlivých kategoriích převzali diplomy a medaile, které věnovala župa a ceny, které nashromáždil a připravil lyžařský oddíl. Děti v nejmladších kategoriích byly odměněny všechny. Přítomní se občerstvili zdarma připraveným čajem z prostředků Sokola a náročnější využili služeb u stánku p. Jelena.

Na přípravě a organizaci závodu se podílelo asi 12 členů Sokola Nový Hrádek. Největší díl práce odvedli hlavní pořadatelé: ředitel závodu ing. Pavel Sobotka, technické zabez-

pečení Jeronym Holý st., administrativu a čaje zajistila Jarmila Drašnarová, odměny vítězům připravila Martina Marešová a diplomy předepsala Zuzana Holá. Nepříjemné bylo poškození plastiky Frymbulína před kinem, ale o slušnosti příchozích svědčí to, že se hříšník i s rodiči přihlásil.

Zaznamenal Holý st.

„Cesty za poznáním a odpočinkem“

Máme za sebou další rok, který opět utekl jako voda a mnohé se během této doby změnilo. Já bych Vám opět ráda touto cestou poděkovala za důvěru a podporu při koupi zájezdů a pobytů.

Po celý rok jsem Vás zásobila rozmanitými nabídkami výletů a vážím si toho, že se Vám organizace líbila a že se už poptáváte na nové možnosti. Navštívili jsme několikrát Prahu a různá divadelní představení, velký úspěch měl nový muzikál **Fantom opery**, při jehož krásných písničkách až mrazí, a proto se budu snažit pro velký zájem vypsát akci znovu na podzim příštího roku, zájemci se mohou hlásit už teď. Děti ze základní školy shlédly muzikál **Sněhová královna** a moc je zaujala i exkurze na letiště Václava Havla. Na jaro je připravená nabídka do Národního divadla na žádané představení **Sluha dvou pánů** a také muzikál pro všechny generace **Mamma Mia**. Vánoční atmosféru jely školní děti načerpat do adventně vyzdobené Vídne a někteří z vás o 2. adventním víkendu využili možnost poznat Bratislavu a vykoupat se v maďarských lázních Győr. Stejně jako letos, tak i příští březen vyráží skupina lyžařů do Itálie okouknout „jak vypadá sníh“ a v dubnu opět pojedeme ochutnat dobré víno do Velkých Bílovic, do míst natáčení filmu Bobule.

Sice je teprve prosinec a všichni máme myšlenky na přípravu vánočních svátků, ale už začal prodej zájezdů na léto 2015 a pokud už předem víte, na kdy si objednat dovolenou, tak Vám opět mohu pomoci s výběrem a najít zájezd za rozumnou cenu. Mezi Vaše oblíbené destinace patří Bulharsko, Řecko, Tunisko, ale stále i Chorvatsko, zde mám pro příští sezónu nově nasmlouvané apartmány, umístěné téměř na pláži.

Jako cestovní agentura začínám už 14. sezónu, ale novinkou pro letošní rok je založení cestovní kanceláře a tím rozšíření nabídky cenově výhodných zájezdů, odjezdů z Náchodska a hlavně záruka kvality a pojištění proti úpadku. Pod hlavičkou CK Jana Hudková jsme letos v září navštívili památky na Jižní Moravě a ve Vídni a na příští rok mám připravený nenáročný zájezd Pohodový prodloužený víkend ve Vysokých Tatrách se zastávkou v Krakově, dále oblast

Solné komory s návštěvou Orlího hnízda, Salzburgu, jezera Königssee, lázní i solných dolů a nebo jednodenní Delfíní show v Norimberku, kterou ocení hlavně děti a není to ani špatný tip na vánoční dárek. Darováním zájezdů darujete zážitek na celý život.

Nabídka zájezdů je mnohem širší a možnosti najdete na mých webových stránkách a poté se stačí ozvat e-mailem nebo se osobně zastavit a dovolenou Vašich snů Vám pomohu vybrat a zrealizovat.

Na závěr bych Vám všem chtěla popřát pohodové vánoční svátky, do nového roku kopec lásky, horu štěstí a moře zdraví a ať na Vaší cestě kamkoliv potkáváte jen samé příjemné a usměvané tváře.

Cesty za poznáním a odpočinkem

Jana Hudková, cestovní kancelář

☎ 737 416 898 ✉ j.hudkova@seznam.cz

Vadí vám náctiletí kuřáci v ulicích Nového Hrádku?

O sepsání tohoto článku mne požádali zástupci rodičů ve školské radě. Stále více z nich totiž potkává cestou do školy nebo ze školy naše žáky s cigaretou v ruce. Samozřejmě chápou jejich rozhořčení a nevoli, vždyť všichni víme, že příklady táhnou, bohužel i ty negativní. Navíc čím více se s daným jevem setkáváme, tím více jej chápeme jako běžný, normální.

Je velmi těžké diskutovat o tom, zda se počty našich žáků - kuřáků zvyšují nebo ne. Období dospívání je obdobím experimentů. Celorepublikové průzkumy uvádějí, že 80% dětí ve věku 16 let zkusilo již někdy kouřit, přičemž 38% z nich opakovaně, více než jedna čtvrtina šestnáctiletých je denními kuřáky. Tato čísla se budou samozřejmě promítat i do situace v naší škole. Jsou tu žáci, kteří si zapálí ze zvědavosti a jednou nebo dvěma cigaretami to skončí, a pak i ti, kteří kouří pravidelně. Hlavní rozdíl oproti předešlým rokům vidím v tom, že tito "skalní" kuřáci ztrácejí zábrany a bez okolků si zapálí kdekoliv, veřejná prostranství jako je náměstí nevyjímaje.

Co můžeme s tímto problémem dělat? Úkolem základní školy je především primární prevence, tzn. učitelé mají na děti působit tak, aby se v budoucnosti do žádných experimentů nepouštěly. V naší škole probíhá již několik let projekt "Normální je nekouřit", jehož cílovou skupinou jsou žáci prvního stupně. Na tento ucelený blok navazují na 2. stupni doplňkové aktivity zařazené do rodinných výchov a přírodopisů, popř. jednorázové akce zajišťované různými externími organizacemi. Celková koncepce "kuřácké" prevence vychází ze skutečnosti, že průměrný věk první cigarety je u nás kolem 10 - 12 let a na děti je třeba působit dříve, začínat s prevencí na 2. stupni základní školy je již pozdě.

V případě, že prevence selhává, umožňuje naše legislativa sankční postupy, které se promítají do školního řádu. Základním dokumentem je zákon č. 379/2005 Sb., známý jako "tabákový" nebo "protikuřácký", jehož součástí je § 8 odst. 1, který zakazuje kouření ve vnějších i vnitřních prostorech všech typů škol a školských zařízení.

Za chování a jednání dětí mimo školu zodpovídají rodiče. Pokud s tímto chováním jako občané tohoto státu nesouhlasíme, máme právo na to zákonně zástupce upozornit, viz Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. V případě porušení zákona máme povinnost vyrozumět Policii ČR, pokud se ještě jednou vrátíme k výše zmiňovanému "protikuřáckému" zákonu, mohlo by se jednat např. o porušení §8 odst. 1 - zákaz kouření v čekárnách veřejné silniční dopravy, nebo §6 odst. 1 - zákaz prodeje tabákových výrobků osobám mladším 18 let.

Cílem tohoto článku nemělo být žádné moralizování, snažila jsem se pouze vyjádřit stanovisko k problému, který zaměstnává nejen nás učitele, ale i řadu rodičů. Stále totiž přetrvává mýtus, že škola může vyřešit vše, co se široce daleko šustne. Bohužel tomu tak není, a pokud chceme něco změnit, musíme se angažovat všichni. Dospívající totiž neustále testují námi stanovené hranice, a co se nezakáže, je vlastně povoleno.

Statistické údaje čerpány ze stránek MŠMT.

Mgr. Lenka Dudášková
metodik prevence, ZŠ Nový Hrádek

Děčín 2014

Koncem roku 2013 vyhlásil vzdělávací odbor ČOS soutěž pro mládež na téma „Po stopách významných osobností Sokola a České republiky“. Při rekonstrukci naší sokolovny

v Novém Hrádku a její přípravě k slavnostnímu otevření, také došlo k přemístění pamětní desky umučeným sokolům naší jednoty. Podmínky soutěže pro nás byly přijatelné. Cvičitelky Lída a Radka se rozhodly účastnit se svými cvičenkami Ladou Šretrovou, Klárkou Dudáškovou, Anežkou a Eliškou Škodovými a vyhledat informace o třech umučených Sokolech uvedených na pamětní desce. A to o Vojtěchu Koláčovi, Josefu Vondřejcovi a Josefu Světlíkovi.

Nahlédli jsme do školní kroniky a do záznamů kroniky, sepsané prvním kronikářem Sokola Josefem Fialou. Vypsali jsme si z nich zajímavé údaje a odeslali soutěžní komisi vzdělávacího sboru ČOS. Soutěž všech zúčastněných sokolských skupin nebyla hodnocena žádným stupněm, ale všechny zúčastněné skupiny byly pozvány na víkendový pobyt v Děčíně 20. - 21. září 2014. Na pobyt jsme se vydali bez cvičitelky Radky, která s námi nemohla jet. Z Nového Hrádku jsme vyjeli již v pátek 19. září, přespali jsme v hostelu Sokola Praha - Karlín. V sobotu ráno nás převezl autobus do kempu v Děčíně, kde jsme přespávali ve stanech. Děčín je rodištěm Dr. Miroslava Tyrše a děčínští sokolové si svého rodáka velice váží, i když v tomto městě žil jen do svých tří let. Díky jejich organizaci jsme v sobotu prošli přes historický kamenný Staroměstský most, parkem pod zámek, jižními terasami a zahradami až do zámku, který je vystavěn na vysokém skalním útesu nad řekou Labe. Součástí budov zámeckého areálu je malý domek, kde se narodil 17. září 1832 Dr. Miroslav Tyrš. Jeho otec byl zámeckým lékařem u rodu Thunů, kteří byli vlastníky zámku. V rodném domku je světnička s výstavou historických dokumentů spojených se životem Dr. Tyrše. Prohlídka pak pokračovala do nádvoří zámku k památnému buku lesnímu stříholistému, který nám poskytl úkryt před stále padajícím drobným deštěm. Zámek obývala v druhé polovině minulého století

sovětská vojska a byl tím jeho historický ráz značně poškozen. Nyní prochází rekonstrukcí, je částečně opravený, ale další úpravy budou ještě nějaký čas trvat. Dále jsme sešli na severní stranu pod zámek, kde stojí socha Dr. Miroslava Tyrše úplně stejná jako na nádvoří Tyršova domu v Praze. Od sochy zakladatele Sokola je výhled na známý most přes Labe most Dr. Miroslava Tyrše. V blízkosti pod mostem je také takzvaný „hladový kámen“, který pokud byl vidět, značil nízkou hladinu vody, přeprava po Labi nemohla být uskutečňována a pro obyvatele znamenala ztrátu výdělku. Při zpáteční cestě jsme ještě obdivovali záznamy na strmé skále pod zámek, zaznamenávající výšku hladiny Labe při katastrofálních povodních v Čechách. Po obědě v kempu jsme ještě měli společný autobusový výlet nad kaňon Labe do vesničky Růžová, kde nás veselá majitelka firmičky na přírodní mýdla seznámila s bylinkami a složením takovýchto výrobků. Zajímavým zážitkem byla procházka naboso parčíkem po pěšinách pokrytých různými druhy přírodních materiálů a ty nám docela příjemně namasírovaly chodidla. Zaujala nás také malá farma s různými druhy domácích zvířat, které jsme mohli pozorovat. Nakonec jsme ještě navštívili obec Labská Stráň a vyhlídku Belveder, odkud je dobře vidět do údolí řeky Labe. Večer jsme se sešli všichni ve velké jurtě, kde byly vyvěšené presentační panely našich soutěžních prací. Čekalo nás představení se jednotlivých skupin dětí a vedoucích a také vzájemné seznámení. Měli jsme trochu trému, ale bylo to příjemné setkání mladých Sokolů s vedoucími z Čech a Moravy. Z naší župy Podkrkonošské-Jiráskovy se účastnily ještě dvě skupiny ze Dvora Králové. Další den byla neděle a my jsme museli již dopoledne předčasně odjet, aby byla děvčata včas ve svých domovech. Přišli jsme tak o část zajímavého programu. Vlák nás odvezl do Prahy a dále jsme pokračovali autobusem do Nového Města n. M., kde nás vyzvedla paní Škodová a autem dopravila děti domů, aby se ještě mohly připravit na následující školní vyučování.

Když bych měla zhodnotit tento pobyt s časovým odstupem, byl jistě velice užitečný z pohledu toho jakou krajinu a historická místa jsme navštívili, jak jsme nocovali a jak jsme cestovali. Například i společná cesta vlakem je pro děti jedinečný zážitek. Také jsme poznali, jak v jiných jednotách pracují s dětmi a naše žákyně jsou zase o něco lepšími vzájemnými kamarádkami. Děkuji obětavým organizátorům za přípravu akce a vyslovuji přání, aby se takováto setkání za finanční podpory ČOS mohla dále uskutečňovat.

Martinková Lidmila

Dolování hornin na Novém Hrádku a okolí III.

Pokračování z minulého čísla

Je rok 2014. Do podzemního labyrintu s hloubkou přes 1 km pod zemským povrchem zajíždí v šikmé štole prázdný nadrozměrný nákladní vůz, aby nahoru na světlo vyvezl dvacet tun velmi kvalitní bohaté železné rudy. Nahoře na povrchu je velké vlakové překladiště. Denně odjíždí desítky naložených vagónů do hutí. Jsme totiž ve švédských dolech. Tmavá kamenitá surovina se mění v ocel, která má podobu polotovaru ve formě ingotů nebo třeba kolejnic či profilů. Tak toto je dnešní způsob dolování.

Je rok 1580, z puchýrny pod Frymburkem je slyšet rytmické dupání pěchů na drcení natěžené rudy. Ven se ze Staré šmelcovny vyváží několik šín, určených k dalšímu prodeji. Z dobývaných prostorů se svážely dřevěné vozíky do šmelcoven, ve kterých byly kusové pece (také dýmačka). Ta spotřebovávala obrovské množství vzduchu k tavnému procesu rudy. Proto bylo velmi výhodné stavět tavní u řek a potoků, kde byly měchy poháněny vodním kolem. Do pece se nasypala rozdrčená ruda a dřevěné uhlí. K vytavení zhruba 100 kg surového železa bylo zapotřebí 10 krychlových metrů dřevěného uhlí. Nejvhodnější dřeva pro výrobu dřevěného uhlí byla tvrdá dřeva jako jasan, buk, dub, habr. Dnešní složení a podoba lesů je zcela odlišná, převažují relativně rychle rostoucí měkké jehličnany, zatímco ve středověku byly lesy smíšené s převahou listnatých stromů. Teplota v nístěji (to je prostor v nejnižší ploché části tavicí pece) dosahovala 1300°C, na dnešní poměry nízká teplota a proto železo nemohlo vytékat. Tavný pochod trval okolo 12 hodin, jehož výsledkem byla těstovitá hrouda a tekutá struska. Železná hrouda se z dýmačky vylamovala v nístěji železným sochořem a vytahovala zpravidla řetězem a velkými kleštěmi.

Hamerníci si před obrovským žárem kryli obličej plstěnými maskami, samozřejmě o luxusních ohnivzdorných materiálech jako jsou dnes nemůže být ani pomyšlení. Poblíž pece vždy musel být hamr, což je poměrně velké kladivo pohybující se nahoru a dolů díky dlouhému trámu, poháněnému vodním kolem. Z vylomené hroudy o váze několika desítek kilogramů se otloukla struska kladivem a vytlačila se z ní kování na hamru struska uvízlá uvnitř hroudy. Následovalo žhavení v nístějových výhních – vyhřívačkách, po kterém následovalo kování, jehož účelem bylo zvýšit jednodolitost vytaveného kusu železa. Hrouda se pak rozdělávala – šmelcovala na menší kusy, které se po vyhřátí v kovářské výhni (šmelcovně) vykovávaly kladivem na dva základní kusy. Prvním tvarem byl šín, což je ploché železo. Protože hornictví a hutnictví bylo místnímu okolí živobytím, při práci v dolech nebo v tavně se volalo: Bůh dej šín. Z toho vzniklo oficiální pojmenování malé osady na Frymburském panství přes zkratku zvolání: Bůh-daj-šín, dnešní Bohdašín. Druhým polotovarem byl štáf, dnes bychom řekli tyčové železo. S těmito základními dvěma výrobky se obchodovalo. Kovář pak vyráběl z šín nebo štáfů sekery, kleště, kladiva, pily, sekáčky, motyky, lopaty, radlice, kosy, srpy, hřebíky, pánve, kotlíky, mříže, kování nábytku. Hamry v nedaleké Olešnici se kupříkladu specializovaly na výrobu hřebíků, kterou byli v kraji vyhlášení. Cena hřebíků dnes a tehdy je prakticky nesrovnatelná. Jeden kovaný hřebík délky 10 centimetrů měl zhruba stonásobnou cenu než dnešní jeden hřebík.

Každá huť zaměstnávala na peci dýmače jednoho dýmače s pomocníkem, u hamru šmelcíře s pomocníkem, hamerníka s pomocníkem, puchýře, konštyře jenž lil vodu na železo, nádeníka a vozky na dovážení rudy a uhlí. Téměř výhradně se používalo dřevěné uhlí, které se získalo pálením v milířích. Uhlíři byli placeni podle košů napáleného uhlí. O hospodaření s dřevěným uhlím při huti se staral kulšitr. Železářský podnikatel dostával zpravidla železářnu v léno od pozemkového majitele za určitou roční činži placenou zpravidla v penězích i v železe. Do dob třicetileté války byly provozy převážně vlastněny církví. Pro provoz železářny bylo tedy nutné získat právo dolovat rudu, právo na stavební dřevo, povolení k užívání vodní síly, právo na mlýn a někdy i na vaření piva pro hutní zaměstnance.

Mezi nejstarší známé lokality s podpovrchovou dobývkou železné rudy jsou Rzy, konkrétně v místě zvaném Na Skále. Odtud se hrubě přebraná ruda vozila nejspíš k nedalekému bývalému Zelinkově mlýnu na Dlouhém, kde pravděpodobně bývala tavní a šmelcovna. S jistotou však víme, že zhruba ještě o jeden kilometr dál směrem k Olešnici býval po roce 1601 velmi úspěšný Hamerský dvůr. O poddolovaném území na Rzech toho však moc nevíme, zdroje Geo-

fondů Praha jsou strohé a z geologických rozborů místních kamenných výchozů lze říci, že se jednalo o velmi chudou rudu.

V době velké poptávky po železe, to znamená ke konci 16. století, měly dvě libry šínového železa, odpovídající jednomu kilogramu přibližně cenu 2 groše 2 denáry. Za tyto peníze se dalo například koupit 120 vajec nebo 2 slepice.

Za desetikorunu si dnes můžeme zhruba tři vejce, menší chléb, přepravit se pohodlně autobusem o dvě vesnice dál nebo si koupit kilogram poměrně kvalitní oceli.

Na snímku je tzv. kamnovec, což je železná nádoba o výšce zhruba 50 cm se silou stěny okolo 3 – 5 mm. Na obvodu je nápis, jehož součástí je text: „Anno 1670 16 Augusti Johanes Obst Schmelztz Meister unter Frymburk“. Přeloženo: Léta 1670 16 Srpna Jan Obst – Mistr šmelcovny pod Frymburkem. Tento výrobek novohrádecké huti je nyní součástí sbírky ve státním zámku Opočno. Jeho výjimečnost spočívá tím, že zhotovení vznikalo ne vykováním s následným kovářským svařením, ale vylitím do formy, což muselo být náročnější kvůli podmínce vyšší teploty tavené rudy. Z toho lze také odvodit, že techniky tavení rudy a zpracování železa byly na poměrně vysoké úrovni. Po obou stranách se proti sobě nachází zřetelné místo styku dvou forem, kovářské svařování by neumožnilo vytvořit dutý předmět těchto rozměrů.

O rozvoji železářství v našem kraji zase něco přičtět.

Ing. Petr Hlaváček

Obnova ukřižování u kostela sv. Petra a Pavla

Z Ministerstva pro místní rozvoj jsme dne 20. 10. 2014 obdrželi informaci o tom, že byly uvolněny finanční prostředky pro náhradníky v podprogramu Podpory obnovy a rozvoje venkova 117D81500, dotační titul 4 – Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci. Protože náš městys byl v seznamu náhradníků pro dotaci na akci „Obnova Ukřižování u kostela sv. Petra a Pavla

v Novém Hrádku“, byli jsme MMR požádáni o okamžité sdělení, zda dotaci cca ve výši 76 500,- Kč budeme čerpat. MMR jsme odpověděli, že akci uskutečňujeme a dotaci čerpat budeme. Dojde pouze k drobným změnám v rozpočtu z důvodu rozebrání a odvezení Ukřižování do kamenické dílny. Poskytnutá dotace byla vyúčtována do konce listopadu 2014, zbývající část bude vyúčtována po osazení obnoveného ukřižování v jarních měsících 2015.

Z výše uvedených důvodů byly osloveny 3 odborné firmy, aby drobnou sakrální památku zhlédly a následně předložily cenovou nabídku. Po doručení a vyhodnocení nabídek byla vybrána firma Miroslav Kubala, Kamenictví a Kamnářství z Opočna, která Ukřižování demontovala a ve své dílně jej odborně zrestaurovala. V jarních měsících roku 2015 bude po provedené sanaci podkladových vrstev schodiště provedena zpětná montáž s vyspárováním jednotlivých prvků kříže. A my se můžeme společně těšit na to, že zase kousek našeho okolí bude o něco hezčí.

Bc. Zdeněk Drašnar

Společenská kronika

V minulém čísle došlo k chybnému přehledu jubilantů, proto v tomto čísle uvádíme jubilanty za celé 2. pololetí 2014. Za chybu se upřímně omlouváme.

Redakce

červenec - prosinec 2014

Naši nejstarší občané oslavili narozeniny:

Jirman František	83 let	Šotola Josef	72 let
Frimlová Olga	75 let	Drašnarová Marie	79 let
Hartmanová Marie	78 let	Černý Přemysl	89 let
Remeš Josef	77 let	Hlaváček Jiří	72 let
Cejnar Antonín	75 let	Šotolová Jana	77 let
Hánl Josef	82 let	Beková Marie	79 let
Cejnarová Marie	72 let	Heřmanová Dagmar	76 let
Piewaková Blanka	71 let	Grulich Ladislav	75 let
Augustová Anna	91 let	Zákravská Anna	75 let
Marková Božena	80 let	Heřman František	80 let
Černá Olga	85 let	Rybínová Květoslava	71 let
Kozlová Marta	82 let	Jiráková Vlasta	70 let
Hartman Antonín	82 let	Rázlová Ludmila	84 let
Drašnarová Marie	86 let	Příbylová Eva	70 let
Šotolová Marie	74 let	Rázl Josef	71 let
Příbyl Jiří	77 let	Chárová Zdenka	74 let
Kopecký Mojmír	88 let		
Novotná Lidmila	92 let		
Rybín Josef	71 let		
Svatoň Josef	72 let		
Červinka Jiří	71 let		

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví, dostatek životního elánu a optimismu a ještě hodně spokojených a šťastných let v našem městysi.

Noví občanci:

Anna Kratochvílová
Jakub Štěpánek

Šťastným rodičům blahopřejeme.

Zemřel:

Jaroslav Štěpán

Vzpomínáme...

Nejbližší akce:

23. 12. 2014	Troubení koled na náměstí v 16:00
24. 12. 2014	Půlnoční mše sv.
26. 12. 2014	Štěpánská taneční zábava
28. - 30. 12. 2014	Vánoční předvádění vláček na sokolovně
10. 1. 2015	Sokolský ples
24. 1. 2015	Myslivecký ples
7. 2. 2015	Hasičský ples
14. 2. 2015	Přejezd Orlických hor na běžkách
21. 2. 2015	Školský ples
22. 2. 2015	Dětský karneval
1. 3. 2015	Přebor ČOS v alpském lyžování

Komise Era Starosta roku, podskupina Zastupitelstvo roku

Frymburské ozvěny

čtvrtletní zpravodaj Městys Nový Hrádek, Náměstí 28, 549 22 Nový Hrádek, IČ: 00272884,
zapsán do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR
pod evidenčním číslem MK ČR E 10519

- Z příspěvků sestavili Ing. Jiří Hlaváček a Mgr. Hana Hlaváčková
- Stálí dopisovatelé: Anna Marková, Bc. Zdeněk Drašnar, Bc. Jarmila Drašnarová, Ing. Pavel Sobotka, Petra Příbylová, Jiří Hlaváček, Lidmila Martinková, Ing. Jeronym Holý, Pavel Bohadlo
- Příspěvky, prosíme, zasílejte nejlépe mailem na adresu: jirka.hla@tiscali.cz
- Nevyžádané příspěvky se nevracejí
- Tisk: Daniel Wolf, Vrchoviny, náklad: 200 výtisků. Číslo vyšlo 23. 12. 2014
- Příští číslo vyjde pravděpodobně v březnu 2015, uzávěrka bude 10. 3. 2015

LYŽAŘSKÝ AREÁL PANSKÁ STRÁŇ NOVÝ HRÁDEK

Dvě osvětlené sjezdovky dlouhé 460 a 320 metrů
Okruh pro běžkaře 500 metrů
Teleskopický vlek 320 metrů, 500 osob za hodinu
Areál je upravovaný rolbou
Odbavovací systém
Základní občerstvení v areálu, teplá jídla
v restauraci Na Kovárně
Parkování u kina, nebo na náměstí zdarma
Provozovatel: lyžařský oddíl Sokola Nový Hrádek

POHODOVÉ LYŽOVÁNÍ S KULISOU HRADU FRYMBURK

Provozní doba v sezoně 2014/2015 – režim „DOSTATEK SNĚHU“

Do Vánoc 2014	soboty, neděle, prázdniny (22.-23.12.)	9 – 16 hodin
	Štědrý den	vlek nejzdí
Vánoce 2014	do 4.1.2015 každý den	9 – 17 hodin
Sezóna	soboty, neděle, svátky	9 – 17 hodin
	prázdniny (okresu Náchod 30.1.- 8.2.)	9 – 17 hodin
	pracovní dny	15 – 18 hodin

Provozní doba – režim „NEDOSTATEK SNĚHU“

(dá se lyžovat, sjezdovky se upravují šlapáním, upravovat rolbou nelze)

Provoz vleku pro veřejnost se kryje s tréninky žactva lyžařského oddílu:

Úterky a čtvrtky	16 – 18 hodin
Soboty	9 – 12 hodin

CENY v sezoně 2014/2015

Děti do 6 let	zdarma – turniket podjedou	
Ostatní věkové kategorie	1 jízda (platnost jízdenky neomezena)	10 Kč
	6 jízd (platnost jízdenky neomezena)	40 Kč
	1 hodina (od 1. zasunutí do turniketu)	60 Kč
	2 hodiny (od 1. zasunutí do turniketu)	90 Kč
	4 hodiny (od 1. zasunutí do turniketu)	120 Kč
Celosezónní jízdenka	členové oddílu a obsluhující personál	1 000 Kč
	ostatní	2 000 Kč
Pronájem areálu		smluvně

PODROBNÉ INFORMACE

nejen o režimu provozu se aktualizují při každé změně na www.lyzovani.novy-hradek.cz,
nebo je lze získat telefonicky na čísle 776 582 103.